

I. FERENC JÓZSEF.

1830—1916.

Nyolevanhat év terhével a vállain, közel hatvannyole éves diességés-uralkodás után, 1916 november hónap 21-én este 9 órakor Schönbrunn kastélyban esőndesen elhunyt Ausztria császára és Magyarország apostoli királya.

Lelépett a világ színpadáról a béke fejedelme, Európa legbölcsebb uralkodója. Asors különös szeszélye, hogy a békés érzelmű uralkodó trónra lépésekor forradalomban égő országokat vett át és a világtörténelem legvéresebb háborújában fejezte be életét. Mert a magyar szabadságharc zivatara egyfelől, és Európa teljes lángba borulása másfelől a határjelzők 1848 és 1916 között.

Csak azok, akik az egyik vagy a másik határponton éltünk vagy élünk, s a világtörténelem eme véres eseményeinek szenttanúi vagyunk, csak mi tudjuk megbecsülni azt a békés korszakot, amely a két határpont között a nyugodt fejlődés, a gazdasági, ipari, kereskedelmi élet és a tudományok, művészetek virágzása terén áldást osztott a magyar nemzetnek.

A Magyarhoni Földtani Társulat 66 éves fennállása alatt eme békés korszak áldásait élvezte, s hogy társulatunk emez első korszaka a tudományokra oly kedvező időben folyhatott le, abban a legnagyobb érdemű Császári és Apostoli Királyi Felségét illeti, aki az európai békének egy emberöltőn át a fenntartója volt.

I. FERENC JÓZSEF tényleges uralkodása alá esik a Magyarhoni Földtani Társulat megalakulása 1850-ben.

A magyar nemzettel való kibékülése után, amidőn az ország 1867-ben rajongó lelkesedéssel tette fejére Szent István koronáját, csakhamar megindult hazánkban a gazdasági, az ipari és kereskedelmi élet s virágzásra keltek Magyarország tudományos intézményei.

I. FERENC JÓZSEF szentesítette az országos földtani intézet szabályzatát. 1869 június 18-án Schönbrunnban kelt elhatározásával, amidőn «egy magyar földtani intézetnek felállítását» jóváhagyta.

I. FERENC JÓZSEF személyéhez fűződik továbbá a m. kir. földtani intézet budapesti palotájának megnyitása. Élénk emlékezetünkben van még mindannyiunknak 1900 május 29-e, amikor d. e. 11 órakor Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége a m. k. földtani intézet Stefánia-úti új otthonát meglátogatta. Boldogult felséges urunk, akit megjelenésekor, a magyar geológusok kar élén DARÁNYI IGNÁC dr. m. kir. földművelésügyi miniszter üdvözölt, BÖCKH JÁNOS intézeti igazgató kalauzolása mellett behatóan megtekintette az új múzeumot. Örökké emlékezetes marad ez a látogatás a magyar geológusok előtt, s mélyen bevésődtek emlékezetünkbe a látogatást követő udvari ebéden mondott következő szavai: «Gyönyörű intézet. Nem úgy értem ezt, mintha csak kívülről volna nagyon szép, hanem belső tartalma, gazdagsága és gyűjteményeinek beese nagyon megörvendeztetett engem.»

Tudvalevő dolog, hogy Boldogult Felséges Urunk fiatal korában melegen érdeklődött a geológia iránt, s Tirol dolomit szirtjeinek, valamint a Kaukázus hófödte bérceinek kiváló ismerője volt. Egyáltalában mindazon helyeken, ahol vadászat közben megfordult, a geológiai és természetrajzi viszonyok is lekötötték figyelmét. Emez érdeklődését uralkodói gondjai között is mindvégig megtartotta.

Inmáron örök pihenésre tért a nagy uralkodó. Nem adatott megélnie a győzelmes harcok befejezését. Hisszük és reméljük azonban, hogy kikönyörgi ott fenn népeinek az áldásthozó békét. Szelleme örködik a magyar nemzet fölött. Legyen áldott az emléke!

